

Bruksela, dnia 16.7.2021 r.
COM(2021) 407 final

2021/0230 (NLE)

Wniosek

ZALECENIE RADY

w sprawie Paktu na rzecz Badań Naukowych i Innowacji w Europie

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Dane z 20 lat wdrażania europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) wskazują, że choć EPB przyczyniła się do znacznych osiągnięć w dziedzinach takich jak infrastruktura badawcza, otwarta nauka, współpraca międzynarodowa, równowaga płci w badaniach naukowych i innowacjach, wspólne programowanie i mobilność naukowców, to jednak pozostaje jeszcze wiele do zrobienia.

W dniu 30 września 2020 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji (COM(2020) 628 final), aby stworzyć nową europejską przestrzeń badawczą, która przyczyni się do realizacji ambitnych celów dotyczących pomyślnej transformacji w kierunku bardziej zrównoważonej, cyfrowej i odpornej Europy, oraz aby lepiej przygotować się na przyszłość.

W komunikacie z 2020 r. wzywa się¹ do pogłębienia EPB dzięki odejściu od podejścia polegającego na koordynacji strategii politycznych na rzecz pogłębionej integracji między tymi strategiami. Wezwano w nim również do mobilizacji działań państw członkowskich wokół kluczowych zasad i wartości oraz do określenia priorytetowych obszarów wspólnych działań. Jest to istotne w czasie, gdy potrzebne są zwiększone i bardziej ukierunkowane krajowe środki finansowe i reformy, szczególnie w obliczu pandemii, aby przyspieszyć dwojaką transformację – ekologiczną i cyfrową.

Badania naukowe i innowacje należą w dużej mierze do kompetencji krajowych, dlatego też tworzenie europejskiej przestrzeni badawczej zależy w znacznym stopniu od krajowych reform polityki i krajowych inicjatyw. W Pakcie na rzecz Badań Naukowych i Innowacji w Europie określono wspólnie uzgodnione wartości i zasady oraz wskazano obszary, w których państwa członkowskie będą wspólnie opracowywać działania priorytetowe, wspierając w ten sposób realizację wizji i celów nowej EPB.

W celu zapewnienia wsparcia dla wdrażania krajowych strategii politycznych dotyczących EPB pakt opiera się na (i) wspólnych unijnych zasadach i wartościach w zakresie badań naukowych i innowacji; (ii) wspólnych obszarach priorytetowych na rzecz działań; (iii) inwestycjach i reformach przeprowadzanych w ramach wspólnie uzgodnionych dobrowolnych celów oraz (iv) uproszczonym procesie koordynacji i monitorowania polityki. Zebranie tych elementów w jednym akcie prawnym pozwoli potwierdzić polityczne zaangażowanie państw członkowskich w mobilizację ich strategii politycznych w zakresie badań naukowych i innowacji w celu sprostania wyzwaniom, przed którymi stoi obecnie Europa, w szczególności dwojakej transformacji i odbudowie po pandemii. Pakt posłuży również do wytyczania i aktualizowania nowych kierunków polityki oraz ułatwi monitorowanie i ocenę poczynionych postępów.

Jednocześnie pakt będzie stanowił wsparcie dla zaangażowania UE w dawanie przykładu na arenie międzynarodowej oraz promowanie równych szans i wzajemności opartych na podstawowych wartościach, jak określono w komunikacie Komisji w sprawie globalnego podejścia do badań naukowych i innowacji².

¹ W komunikacie (COM(2020) 628 final) zaproponowano cztery cele strategiczne, aby zapewnić gotowość nowej EPB na przyszłe wyzwania: (i) nadawanie priorytetu inwestycjom i reformom; (ii) zwiększenie dostępu do warunków sprzyjających osiągnięciu doskonałości; (iii) wdrażanie wyników badań naukowych i innowacji w gospodarce; (iv) pogłębienie EPB.

² COM(2021) 252 final.

Proponuje się, aby pakt miał formę jednej niewiążącej inicjatywy, tj. zalecenia Rady, jako odzwierciedlenie wspólnego i podzielanego przez wszystkich dążenia do postępu w kierunku nowej EPB.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną tej inicjatywy stanowią art. 182 ust. 5 i art. 292 TFUE. Zgodnie z art. 292 TFUE Rada może przyjmować zalecenia i stanowi na wniosek Komisji we wszystkich przypadkach, gdy Traktaty przewidują, że musi ona przyjmować akty na wniosek Komisji. Zgodnie z art. 179 TFUE Unia ma na celu wzmacnianie swojej bazy naukowej i technologicznej przez utworzenie europejskiej przestrzeni badawczej, w której naukowcy, wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie, oraz sprzyjanie rozwojowi swojej konkurencyjności, także w przemyśle, a także promowanie działalności badawczej uznanej za niezbędną.

Zgodnie z art. 181 TFUE Unia Europejska i państwa członkowskie muszą koordynować swoje działania w zakresie badań i rozwoju technologicznego, aby zapewnić wzajemną spójność polityk krajowych i polityki UE. W ścisłej współpracy z państwami członkowskimi Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę w celu wsparcia takiej koordynacji, w szczególności inicjatywy zmierzające do określenia kierunków i wskaźników, zorganizowania wymiany najlepszych praktyk i przygotowania niezbędnych elementów okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski musi być w pełni informowany.

Art. 182 ust. 5 otwiera możliwość uzupełnienia działań przewidzianych w wieloletnim programie ramowym poprzez zapewnienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, stanowiącym zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, możliwości ustanawiania środków niezbędnych do tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Celem europejskiej przestrzeni badawczej jest tworzenie przestrzeni, w której „naukowcy, wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie” (art. 179 TFUE). Jako inicjatywa, która jest oparta na wielopoziomowym zarządzaniu i w ramach której realizowane jest podejście obejmujące całą administrację rządową – poprzez zapewnienie dopasowania polityk na różnych poziomach zarządzania i w różnych dziedzinach polityki – jest ona zgodna z zasadą pomocniczości. Opiera się ona na poszanowaniu kompetencji państw członkowskich w tej dziedzinie, a jednocześnie ma na celu zapewnienie, aby polityka w zakresie badań naukowych i innowacji działała w ścisłej synergii na wszystkich szczeblach władzy (lokalnym, regionalnym, krajowym i globalnym), oraz wprowadza inicjatywy tworzące największą europejską wartość dodaną na poziomie UE, powiązane z działaniami politycznymi na poziomie krajowym i regionalnym i bazujące na tych działaniach. W związku z tym zasada pomocniczości ma zastosowanie, ponieważ wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii Europejskiej.

• Proporcjonalność

Proponowane działania są proporcjonalne w stosunku do zamierzonych celów. Wniosek przyczynia się do osiągnięcia celów nowej europejskiej przestrzeni badawczej. Stanowi on uzupełnienie starań państw członkowskich na rzecz stworzenia obszaru badawczego skoncentrowanego na naukowcach, opartego na wartościach, doskonałego i ukierunkowanego na skutki. Wniosek opiera się na poszanowaniu praktyk państw członkowskich i uwzględnia zróżnicowane podejście odzwierciedlające różne sytuacje gospodarcze, finansowe i społeczne

państw członkowskich, jak również różnorodność systemów badań naukowych oraz odpowiednich instytucji i organizacji. Uznaje się w nim, że różne uwarunkowania krajowe, regionalne lub lokalne mogą prowadzić do różnic w sposobie, w jaki proponowane zalecenie będzie realizowane.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Podczas szeregu wydarzeń zgromadzono opinie wielu zainteresowanych stron. W szczególności Forum EPB na rzecz Transformacji (utworzone jako nieformalna grupa ekspertów Komisji) udziela Komisji porad i dzięki niemu opinie państw członkowskich i zainteresowanych stron mogą być uwzględniane w zorganizowany sposób. Odpowiednie zainteresowane strony i organizacje parasolowe zaproszono do przedstawienia opinii (np. podczas warsztatów w dniach 20 kwietnia i 25 maja 2021 r.), które zostały odpowiednio uwzględnione.

W dniach od 15 kwietnia do 13 maja 2021 r. przeprowadzono również konsultacje publiczne w celu zebrania opinii szerszych grup społeczeństwa.

Ponieważ inicjatywa ta została przedstawiona w opublikowanym niedawno komunikacie Komisji w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji (COM(2020) 628 final), opiera się ona w znacznym stopniu na pracach analitycznych i dowodach wspierających komunikat w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej (SWD(2020) 214 final).

• Ocena skutków

Nie przeprowadzono oceny skutków, ponieważ w załączonym planie działania opisano, że inicjatywa ta została przewidziana w komunikacie Komisji w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji (COM(2020) 628 final). W związku z tym opiera się ona w znacznym stopniu na pracach analitycznych i dowodach wspierających komunikat w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej (SWD(2020) 214 final).

4. WPLYW NA BUDŻET

Nie dotyczy

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

Nie dotyczy

Wniosek

ZALECENIE RADY

w sprawie Paktu na rzecz Badań Naukowych i Innowacji w Europie

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 182 ust. 5 i art. 292 zdanie pierwsze i zdanie drugie,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 30 września 2020 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji³, w którym przedstawiła nową wizję europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) i ogłosiła zamiar zaproponowania Paktu na rzecz Badań Naukowych i Innowacji.
- (2) W konkluzjach Rady w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej, przyjętych w dniu 1 grudnia 2020 r.⁴, wezwano Komisję i państwa członkowskie do opracowania w 2021 r. programu polityki w zakresie EPB oraz wielopoziomowego modelu zarządzania służącego realizacji nowej europejskiej przestrzeni badawczej.
- (3) W ciągu ostatnich dwudziestu lat tworzenie europejskiej przestrzeni badawczej przyczyniło się do pewnych istotnych osiągnięć w dziedzinach takich jak infrastruktura badawcza, otwarta nauka, współpraca międzynarodowa, równowaga płci w badaniach naukowych i innowacjach, wspólne programowanie, kariery naukowe i mobilność naukowców. Postępy w zakresie inwestycji w dziedzinie badań naukowych i innowacji uległy jednak ostatnio spowolnieniu i należy podjąć dalsze działania, aby odwrócić tę tendencję.
- (4) Aby sprostać globalnym wyzwaniom, współpraca międzynarodowa za pośrednictwem EPB powinna uwzględniać priorytety w zakresie stosunków zewnętrznych Unii, opierać się na multilateralizmie, wzajemności i celowej otwartości oraz promować równe szanse i wzajemność oparte na podstawowych wartościach i wspólnych warunkach ramowych.
- (5) Aby stworzyć EPB na miarę przyszłości, konieczne jest odejście od podejścia polegającego na koordynacji na rzecz pogłębionej integracji między krajowymi strategiami politycznymi. W związku z tym w komunikacie Komisji w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji wezwano do mobilizacji działań państw członkowskich wokół kluczowych zasad i wartości oraz do określenia priorytetowych obszarów wspólnego działania. Jest to szczególnie istotne w czasie, gdy potrzebne są zwiększone i bardziej ukierunkowane krajowe środki finansowe i reformy na potrzeby przyspieszenia dwójakiej transformacji –

³ COM(2020) 628 final.

⁴ 135673567135673567/20.

ekologicznej i cyfrowej oraz realizacji celów porozumienia paryskiego, zgodnie z celami Europejskiego Zielonego Ładu.

- (6) Wspólny zestaw zasad i wartości jest niezbędny w celu potwierdzenia solidnych podstaw badań naukowych i innowacji w Unii, podkreślających znaczenie wartości (etyka i rzetelność; wolność badań naukowych; równouprawnienie płci i równe szanse), zapewniających lepsze warunki pracy (swobodny przepływ naukowców, wiedzy i technologii; dążenie do doskonałości; tworzenie wartości) oraz umożliwiających rozszerzenie współpracy (koordynacja, spójność, zaangażowanie; globalny zasięg; inkluzywność; odpowiedzialność społeczna).
- (7) Solidarnie uzgodnione wspólne obszary priorytetowe powinny stanowić dla zainteresowanych stron wyraźne wskazanie obszarów i działań, które Unia i jej państwa członkowskie uważają za wspólne priorytety i w których zobowiązują się do współpracy poprzez tworzenie stabilnych ram dla decydentów, publicznych podmiotów finansujących, inwestorów prywatnych i wykonawców.
- (8) Aby nadać priorytet inwestycjom i reformom, państwa członkowskie powinny potwierdzić cel dotyczący zainwestowania 3 % unijnego PKB w badania i rozwój oraz zaktualizować go w taki sposób, aby odzwierciedlał nowe priorytety Unii, w tym nowy unijny cel zakładający wsparcie państwa w wysokości 1,25 % PKB, który państwa członkowskie mają osiągnąć do 2030 r. na drodze unijnej koordynacji, co ma służyć stymulowaniu inwestycji prywatnych i zachęcaniu do nich. Państwa członkowskie powinny również dobrowolnie przeznaczyć do 2030 r. 5 % krajowego publicznego finansowania badań i rozwoju na wspólne programy i europejskie partnerstwa. Państwa członkowskie pozostające w tyle, jeżeli chodzi o średnie inwestycje Unii w badania i rozwój w stosunku do PKB, powinny ukierunkować swoje starania inwestycyjne na zwiększenie całkowitych inwestycji w badania i rozwój o 50 % w ciągu kolejnych 5 lat.
- (9) Wzmocnienie EPB wymaga ściślejszej współpracy między Komisją Europejską a państwami członkowskimi. Można to osiągnąć poprzez ustanowienie uproszczonego systemu monitorowania i koordynacji na rzecz wzajemnego uczenia się i wzmocnionego dialogu dwustronnego.
- (10) Należy zapewnić koordynację unijnych i krajowych inwestycji i reform w celu wzmocnienia krajowych systemów badań naukowych i innowacji oraz zwiększenia ich wpływu na poziomie Unii: podczas gdy krajowe strategie polityczne w zakresie badań naukowych i innowacji sprzyjają rozwojowi systemów krajowych w kierunku celów krajowych, przyczyniają się one również do realizacji celów EPB i innych wspólnych unijnych priorytetów w strategicznych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania,

NINIEJSZYM ZALECA, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE:

1. WARTOŚCI I ZASADY DOTYCZĄCE BADAŃ NAUKOWYCH I INNOWACJI

- 1) Uzgodniły wspólny zestaw wartości i zasad dotyczących badań naukowych i innowacji w Unii, jak określono poniżej, oraz stosowały je w swoich wewnętrznych systemach badań naukowych i innowacji, w ściślejszej współpracy z zainteresowanymi stronami. Państwa członkowskie i Unia powinny również propagować te wartości i zasady w stosunkach z państwami trzecimi w celu zapewnienia równych szans i wspólnych warunków ramowych;

Umacnianie wartości

- a) **etyka i rzetelność badań naukowych i innowacji:** po stronie naukowców, procesów badawczych oraz całego systemu badań naukowych i innowacji należy zapewnić zgodność ze ścisłymi zasadami i praktykami w zakresie etyki i rzetelności, które są podstawą odpowiedzialnych i godnych zaufania badań naukowych wolnych od niewłaściwych wpływów, co jest niezbędnym warunkiem osiągnięcia doskonałości, a także wspierają odpowiedzialność naukowców za ochronę przed stronnictwem i skrótami metodycznymi;
- b) **wolność badań naukowych:** jako element kultury badawczej, która jest nieodłącznym elementem EPB, oraz jako warunek konieczny, aby naukowcy mogli swobodnie definiować swoje pytania badawcze, teorie i metody w sposób otwarty i bezpieczny oraz tworzyć wiedzę, dane i inne wyniki i dzielić się nimi oraz je rozpowszechniać;
- c) **równouprawnienie płci i równe szanse:** obejmujące równowagę płci w zespołach badawczych na wszystkich szczeblach, równowagę płci w procesie podejmowania decyzji oraz włączenie aspektu płci do zakresu badań naukowych i innowacji, a także uwzględnienie różnorodności w szerszym znaczeniu, w tym m.in. różnorodności płciowej, etnicznej i społecznej, osób z niepełnosprawnościami, oraz zwalczanie dyskryminacji o wszelkim podłożu;

Lepsza praca

- d) **swobodny przepływ:** naukowców i personelu pomocniczego, wiedzy naukowej i technologii; obejmuje to wymianę wiedzy naukowej, danych i narzędzi na jak najwcześniejszym etapie, w szczególności poprzez praktyki otwartej nauki, atrakcyjne i oparte na osiągnięciach ścieżki kariery, uznawanie umiejętności naukowców i personelu technicznego, poprawę warunków ramowych mobilności naukowców i zachęcanie do wymiany między środowiskiem naukowym a przemysłem (jak również innymi sektorami) oraz rozpowszechnianie innowacji i otwarty dostęp do infrastruktury badawczej, infrastruktury technologicznej i ich usług;
- e) **dążenie do doskonałości:** oznacza zobowiązanie do programowania, prowadzenia lub wspierania badań o najwyższej możliwej jakości w celu osiągnięcia i nagradzania doskonałości jako warunku koniecznego do zapewnienia wpływu naukowego, technologicznego, gospodarczego, politycznego i społecznego oraz poszerzenia ogólnej europejskiej bazy wiedzy. Oznacza to, że wsparcie publiczne na rzecz badań naukowych i innowacji powinno mieć na celu wybór i finansowanie pomysłów wyróżniających się wysoką jakością – jakość oznacza, że badania są światowej klasy, zapewniają otwarte, weryfikowalne i możliwe do odtworzenia wyniki oraz są prowadzone w ramach przejrzystych procesów i metod badawczych, a także poprzez zastosowanie zarządzania badaniami, umożliwiającego systematyczne ponowne wykorzystywanie wcześniejszych wyników. System oceny badań – w odniesieniu do badań, naukowców, zespołów i instytucji – powinien być zgodny z tą zasadą i odpowiednio nagradzać jakość; wsparcie publiczne powinno zapewniać właściwą równowagę między badaniami kreatywnymi a badaniami „ukierunkowanymi na realizację misji”;

- f) **tworzenie wartości:** oznacza zwiększenie wpływu badań naukowych i innowacji poprzez przekształcenie wiodącej roli Europy w tworzeniu wiedzy w odpowiednie i zrównoważone produkty, usługi, procesy i rozwiązania, które wspierają dobrobyt obywateli, dobrobyt gospodarczy, otwarte innowacje, kształtowanie polityki w oparciu o dowody oraz otwartą strategiczną autonomię; obejmuje to między innymi pracę w różnych obszarach polityki, zachęcanie do ściślejszych wzajemnych powiązań między podmiotami w ramach współpracy multidyscyplinarnej i międzysektorowej oraz promowanie badań podstawowych inspirowanych przez naukowców i ich roli w generowaniu przełomowych odkryć i rozwijaniu szerokiej bazy wiedzy;

Współpraca

- g) **koordynacja, spójność i zaangażowanie:** państwa członkowskie wprowadzają wymiar europejski do krajowych strategii politycznych w zakresie badań naukowych i innowacji oraz zapewniają krajowy wkład i krajowe zaangażowanie w skuteczną realizację priorytetów EPB. Państwa członkowskie, przy wsparciu Unii, koordynują swoje strategie polityczne i programy w zakresie badań naukowych i innowacji w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym poprzez zapewnienie komplementarności z unijnymi programami ramowymi w zakresie badań naukowych i innowacji, ułatwiając tym samym współpracę transnarodową w ramach EPB, oraz ukierunkowują inwestycje i reformy w zakresie badań naukowych i innowacji na tworzenie EPB i przyspieszenie transformacji ekologicznej i cyfrowej;
- h) **globalny zasięg:** państwa członkowskie angażują się we wzajemnie korzystną współpracę i wspólne działania w zakresie badań naukowych i innowacji z partnerami z krajów i regionów spoza UE, w oparciu o unijne wartości i zasady określone w pakcie, w celach zrównoważonego rozwoju ONZ i innych odnośnych instrumentach międzynarodowych;
- i) **inkluzywność:** państwa członkowskie powinny dążyć do osiągnięcia pełnego potencjału EPB, aby skutecznie konkurować na poziomie światowym; w związku z tym państwa członkowskie i regiony osiągające słabsze wyniki powinny zintensyfikować starania na rzecz poprawy wyników i zwiększania wielkości swoich systemów badań naukowych i innowacji oraz zwiększyć ich potencjał, zarówno ludzki, jak i infrastrukturalny, w tym poprzez zapewnienie synergii między finansowaniem krajowym a środkami unijnymi. Na poziomie Unii należy wspierać starania zmierzające do połączenia podmiotów zajmujących się badaniami naukowymi i innowacjami z regionów osiągających słabsze wyniki z doskonale funkcjonującymi sieciami europejskimi w całej Unii;
- j) **odpowiedzialność społeczna:** dążenie do reagowania na potrzeby społeczeństwa w celu rozszerzenia zbiorowego potencjału i osiągnięcia większego wpływu społecznego oraz zwiększenia zaufania do nauki i innowacji poprzez zaangażowanie zainteresowanych stron, społeczności lokalnych i obywateli w opracowywanie i wdrażanie strategii politycznych w zakresie badań naukowych i innowacji oraz poprzez zapewnienie, aby strategie te były elastyczne i zdolne do dostosowywania się do nieoczekiwanych wyzwań.

2. OBSZARY PRIORYTETOWE WSPÓLNYCH DZIAŁAŃ

- 2) Uzgodniły następujące obszary priorytetowe wspólnych działań mających na celu wsparcie EPB, na podstawie których Komisja i państwa członkowskie opracują i ustalą działania w ramach programu politycznego dotyczącego EPB. Działania te powinny zapewnić ściśle dostosowanie do wspólnie uzgodnionych wartości i zasad dotyczących badań naukowych i innowacji w Unii, o których mowa w niniejszym zaleceniu, oraz odpowiednie wsparcie dla tych wartości i zasad:

Pogłębianie dobrze funkcjonującego wewnętrznego rynku wiedzy

- a) **otwarta nauka:** wspieranie prawdziwej kultury otwartej nauki w całej Unii, w tym upowszechnianie otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych⁵ oraz rozpowszechnianie i stosowanie zasad i praktyk otwartej nauki, z uwzględnieniem różnic dyscyplinarnych i kulturowych, w tym wielojęzyczności, wspieranie rozwoju umiejętności w zakresie otwartej nauki oraz dalszy rozwój i integracja podstawowej infrastruktury cyfrowej i usług cyfrowych;
- b) **infrastruktura badawcza:** dalszy rozwój w zakresie otwartego dostępu do europejskich i krajowych infrastruktur badawczych, w tym e-infrastruktur, ich integracyjnej funkcji w ekosystemie wiedzy i innowacji oraz ich potencjału w zakresie tworzenia partnerstw i łączenia zasobów oraz połączenia z europejską chmurą otwartej nauki, a także zwiększenie wykorzystania tych infrastruktur. Pozwoli to zwiększyć konkurencyjność europejskiej nauki na globalnym rynku, przyczyni się do zmniejszenia różnic w zakresie badań naukowych i innowacji oraz będzie sprzyjać inkluzywności w EPB; będzie to wymagało m.in. wykorzystania szerszego wachlarza źródeł finansowania światowej klasy infrastruktur badawczych oraz zbadania nowatorskich sposobów finansowania dostępu ponadnarodowego i wirtualnego;
- c) **równouprawnienie płci, równe szanse i inkluzywność:** wspieranie szerszego udziału kobiet w sektorze nauki i innowacji oraz działanie na rzecz wyeliminowania nierówności niezależnie od płci, rasy lub pochodzenia etnicznego, religii lub przekonań, niepełnosprawności, wieku lub orientacji seksualnej;
- d) **ścieżki kariery i mobilność naukowców oraz system oceny i nagradzania badań naukowych:** zapewnienie większego uznania dla kariery naukowców, zwiększenie atrakcyjności ich kariery oraz zapewnienie im szkoleń i umiejętności potrzebnych do zaspokojenia zmieniających się potrzeb związanych z rolą naukowca w całej Unii; w oparciu o instrumentalne programy takie jak działania „Maria Skłodowska-Curie” i zapewniając spójność tych programów, zostanie to osiągnięte poprzez stworzenie stabilnych, atrakcyjnych, inkluzywnych, wspierających i przejrzystych warunków pracy i zatrudnienia oraz zapewnienie jasnych, powszechnie znanych ścieżek kariery i porad umożliwiających dokonywanie świadomego wyboru ścieżki zawodowej; pobudzenie zrównoważonego przepływu naukowców w całej Unii, a także pomiędzy sektorami i administracjami publicznymi; zwiększenie atrakcyjności dla talentów z całego świata. Dalszy rozwój obecnych systemów oceny badań naukowych w odniesieniu do badań,

⁵ Tj. zgodnie z zasadą „otwarty w największym możliwym zakresie, zamknięty tylko w koniecznym”.

naukowców, zespołów i instytucji w celu nagradzania jakości, wpływu, praktyk w zakresie otwartej nauki, postaw przywódczych i zaangażowania społecznego oraz współpracy z przemysłem; uwzględnienie szerokiego zakresu rezultatów badań i działań badawczych oraz zapewnienie zróżnicowanych ścieżek kariery. W przypadku systemów nagradzania powinno się zwracać należytą uwagę na zapewnienie przejrzystości, unikanie stronniczości, dyskryminacji i niesprawiedliwego traktowania. Przejrzystość tych systemów powinna być zapewniona poprzez zastosowanie odpowiednich wskaźników;

- e) **waloryzacja wiedzy:** zwiększenie współpracy i wzajemnych powiązań między podmiotami działającymi w dziedzinie badań naukowych i innowacji, w tym podmiotami nieprowadzącymi obecnie działalności, oraz lepsza koordynacja polityk i programów na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym, w szczególności poprzez ramy waloryzacji wiedzy, wykorzystanie wyników badań, podnoszenie kwalifikacji i zarządzanie aktywami intelektualnymi;
- f) **zaangażowanie globalne:** opracowanie spójnej strategii globalnego zaangażowania i wspólnych narzędzi, promujących wspólne europejskie wartości i zasady dotyczące badań naukowych i innowacji w zakresie współpracy międzynarodowej oraz wykorzystujących atrakcyjność europejskich badań naukowych; zapewnienie strategicznej autonomii Europy w dziedzinie nauki i innowacji przy jednoczesnym zachowaniu gospodarki otwartej; promowanie równych szans i wzajemności opartej na podstawowych wartościach; wzmocnienie partnerstw w dziedzinie badań naukowych i innowacji oraz zacieśnienie współpracy z państwami trzecimi i organizacjami regionalnymi;

Wspólne podjęcie wyzwań związanych z dwojaką transformacją – ekologiczną i cyfrową oraz zwiększenie udziału społeczeństwa w EPB

- g) **działania EPB oparte na wyzwaniach:** w przypadku których Komisja i państwa członkowskie, w tym ich regiony, miasta i gminy, ściślej współpracują w celu napędzania procesu opracowywania i wdrażania bardziej odpornych i zrównoważonych polityk sektorowych, aby wspierać rozwiązania oparte na badaniach naukowych i innowacjach oraz łagodzić potencjalne zagrożenia; działania te mogą obejmować różne formy współpracy, takie jak misje w ramach programu „Horyzont Europa”, partnerstwa europejskie, w tym wspólnoty wiedzy i innowacji EIT (WWiI EIT), inicjatywy w zakresie wspólnego programowania, wsparcie dla sojuszy wielostronnych i innych, oraz mogą zostać ustanowione w celu sprostania nowym i utrzymującym się wyzwaniom, takim jak zmiana klimatu, transformacja energetyczna i cyfrowa, migracja, zanieczyszczenie tworzywami sztucznymi, nowotwory lub zagrożenia dla zdrowia publicznego; działania te powinny opierać się na wkładzie pełnego spektrum dyscyplin, umożliwiając kompleksowe podejście do wyzwań; mogą one czerpać z doświadczeń bieżących inicjatyw koordynacyjnych, takich jak strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE) oraz przykładowej inicjatywy „ERAvsCorona”, która pokazała, jak ważne jest wykorzystanie połączonych sił poprzez ścisłą koordynację, wspólne projektowanie, współpracę, wymianę danych i wspólne finansowanie między Unią, państwami członkowskimi i krajami stowarzyszonymi, aby szybko osiągnąć postępy w realizacji wspólnego celu;

- h) **synergie między polityką w zakresie badań i innowacji, edukacją i unijnym programem na rzecz umiejętności:** badania naukowe i innowacje oraz szkolnictwo (wyższe) są kluczowymi czynnikami stymulującymi innowacje, tworzenie, rozpowszechnianie i wykorzystywanie wiedzy. Konieczne są działania służące rozwijaniu i wykorzystywaniu synergii między EPB a europejskim obszarem szkolnictwa wyższego, w szczególności za pośrednictwem instytucji szkolnictwa wyższego i infrastruktury badawczej, w tym e-infrastruktury, a także Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii i jego wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI EIT); działania służące udzielaniu wskazówek i wsparcia wraz z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu przejścia systemu szkolnictwa wyższego na wyższy poziom współpracy, włączenia społecznego, doskonałości i cyfryzacji, między innymi poprzez wspieranie dalszego rozwoju inicjatywy dotyczącej europejskich szkół wyższych jako platformy doświadczalnej dla nowoczesnych, integracyjnych i przyszłościowych instytucji szkolnictwa wyższego w Unii; oraz działania mające na celu opracowywanie i wdrażanie inicjatyw mających na celu wyposażenie naukowców we wszystkie umiejętności wymagane na rynku pracy oraz podnoszenie i zmianę kwalifikacji poprzez ukierunkowane szkolenia;
- i) **synergie między polityką w zakresie badań i innowacji a polityką przemysłową w celu pobudzenia ekosystemów innowacji:** badania naukowe i innowacje oraz sprawny przemysł to dwie kluczowe siły napędowe konkurencyjności i otwartej strategicznej autonomii. W związku z tym konieczne są działania mające na celu rozwój i wykorzystanie synergii między EPB a zaktualizowaną strategią przemysłową⁶, w szczególności poprzez infrastrukturę badawczą i technologiczną, instytucje szkolnictwa wyższego, partnerstwa w ramach programu „Horyzont Europa”, w tym WWiI EIT, sojusze przemysłowe i wspólne plany działania w zakresie technologii przemysłowych (od badań podstawowych po wdrożenie) w kluczowych obszarach strategicznych; działania te powinny być opracowywane wspólnie z państwami członkowskimi, przemysłem (w tym MŚP) i innymi zainteresowanymi stronami w dziedzinie badań naukowych i innowacji oraz powinny nadawać priorytetowe znaczenie konkretnym obszarom technologicznym, aby pomóc w dostosowaniu inwestycji publicznych i prywatnych;
- j) **bardziej aktywny udział obywateli i społeczeństwa w badaniach naukowych i innowacjach we wszystkich ich wymiarach:** np. wkład i zdolność do korzystania z opinii i zaangażowania obywateli; zwiększą świadomość korzyści i wpływu badań naukowych i innowacji na codzienne życie ludzi, zapewnią większą różnorodność podejść do projektowania i wdrażania polityki w zakresie badań naukowych i innowacji oraz sprawią, że badania naukowe i innowacje będą miały większe znaczenie dla społeczeństwa; w szczególności sprawią, że będą one bardziej akceptowalne dla obywateli, a nowe rozwiązania będą bardziej przystępne cenowo;

⁶ Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r. – tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy, COM(2021) 350 final).

Zwiększenie dostępu do doskonałości w zakresie badań naukowych i innowacji w całej Unii

- k) **więcej inwestycji i reform w krajach i regionach o słabszych wynikach w zakresie badań naukowych i innowacji:** oznacza to mobilizację unijnego i krajowego finansowania inwestycji w badania naukowe i innowacje w połączeniu ze wsparciem i pomocą w przeprowadzeniu niezbędnych reform w zakresie badań naukowych i innowacji;
- l) **synergie między unijnymi, krajowymi i regionalnymi programami finansowania:** należy wspierać i wzmacniać synergie między unijnymi programami finansowania a krajowymi i regionalnymi programami finansowania badań naukowych i innowacji, w szczególności między programem „Horyzont Europa”, polityką spójności i Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- m) **zwiększone powiązania w ramach współpracy oraz oparta na doskonałości integracja organizacji prowadzących badania z krajów o słabszych wynikach w zakresie badań naukowych i innowacji** z europejskimi sieciami naukowymi i ekosystemami innowacji;

Rozwijanie uzgodnionych inwestycji i reform w zakresie badań naukowych i innowacji

- n) **wspieranie ustalania priorytetów w odniesieniu do długoterminowych inwestycji i reform politycznych w zakresie badań naukowych i innowacji oraz ich zabezpieczanie:** na wszystkich poziomach zarządzania (unijnym, krajowym i regionalnym), w tym piaskownice regulacyjne i klauzule dotyczące eksperymentów; ich opracowywanie, realizacja i ocena powinny iść ze sobą w parze w celu maksymalizacji synergii i skutków;
- o) **koordynacja inwestycji w badania naukowe i innowacje:** poprzez wspieranie identyfikacji i realizacji potencjału skoordynowanych inwestycji i reform w celu wzmocnienia wymiaru EPB na wszystkich poziomach zarządzania w Unii oraz maksymalizacji jego wpływu na korzyść unijnych systemów nauki i innowacji.

3. NADAWANIE PRIORYTETU INWESTYCJOM I REFORMOM

- 3) Nadały priorytet inwestycjom i reformom, które dotyczą priorytetów EPB, oraz zapewniły niezbędne warunki i wsparcie większym prywatnym inwestycjom w badania naukowe i innowacje na szczeblu krajowym i regionalnym poprzez ustalenie realistycznych, lecz ambitnych unijnych i krajowych dobrowolnych celów w zakresie inwestycji w badania i rozwój:
 - a) publiczne wydatki na badania i rozwój oraz prywatne inwestycje w badania naukowe i innowacje wymagają odpowiedniej polityki i ram regulacyjnych, aby zmaksymalizować ich skuteczność i wydajność oraz zapewnić skutki gospodarcze i społeczne; z drugiej strony reforma ram polityki w zakresie badań naukowych i innowacji lub realizacja programu transformacji wymaga zmobilizowania odpowiednich zasobów (np. puli środków finansowych, zasobów ludzkich, umiejętności, stanowisk badawczych), aby wprowadzić zmiany i poprawić wyniki i rezultaty systemu badań i innowacji;
 - b) cele inwestycyjne w zakresie badań i rozwoju nie tylko stymulują ogólne tempo wzrostu wydatków na badania i rozwój, ale również odzwierciedlają bardziej jakościowe cele pod względem orientacji naukowej, technologicznej,

społecznej lub przemysłowej; dotyczy to w szczególności publicznych wydatków na badania i rozwój wspierających priorytety EPB, w tym reformy krajowych systemów badań naukowych i innowacji, zrównoważoną i konkurencyjną gospodarkę oraz dwojaką transformację.

- 4) Potwierdziły zamiar zwiększenia inwestycji w badania i rozwój na szczeblu Unii w następujący sposób:
 - a) zwiększenie całkowitych wydatków na badania i rozwój do 3 % unijnego PKB („cel wynoszący 3 %”);
 - b) zwiększenie całkowitych wydatków na badania i rozwój do 1,25 % unijnego PKB do 2030 r.;
 - c) zwiększenie udziału krajowych wydatków publicznych na badania i rozwój przeznaczonych na wspólne programy, infrastruktury badawcze i partnerstwa europejskie do 5 % krajowych publicznych środków na badania i rozwój do 2030 r.;
 - d) zwiększenie o 50 % całkowitych wydatków na badania i rozwój w ciągu kolejnych 5 lat w przypadku państw członkowskich pozostających w tyle, jeżeli chodzi o średnie wydatki UE na badania i rozwój w stosunku do PKB.
- 5) Ustanowiły, na zasadzie dobrowolności, krajowe cele inwestycyjne w odniesieniu do:
 - a) zamierzonego publicznego nakładu na badania i rozwój wyrażonego jako procent PKB;
 - b) odsetka krajowych wydatków publicznych na badania i rozwój przeznaczonych na wspólne programy, infrastruktury badawcze i partnerstwa europejskie;
 - c) oczekiwanego wzrostu całkowitych wydatków na badania i rozwój w przypadku państw członkowskich pozostających w tyle, jeżeli chodzi o średnie wydatki UE na badania i rozwój w stosunku do PKB.

4. KOORDYNACJA POLITYKI

- 6) Wdrożyły wzmocniony mechanizm monitorowania i koordynacji w celu zapewnienia postępów w realizacji priorytetów EPB. Wymaga to następujących działań:
 - a) koordynacji i wsparcia na szczeblu unijnym, od etapu planowania strategicznego i opracowywania po etap wdrażania i monitorowania, za pomocą szeregu prostszych i mniej uciążliwych narzędzi i procesów politycznych:
 - **wspólny program polityki w zakresie EPB**, określający wspólnie uzgodnione działania w zakresie EPB, które mają być realizowane w sposób skoordynowany, w celu wsparcia wspólnych zasad dotyczących badań naukowych i innowacji oraz priorytetów EPB określonych w niniejszym pakcie. Program polityki w zakresie EPB powinien być jasny i gotowy do wdrożenia, należy w nim określić i opisać każde działanie celem jego realizacji (na szczeblu unijnym lub krajowym);
 - **specjalna platforma internetowa poświęcona polityce EPB**, służąca do składania sprawozdań na temat (i) realizacji programu polityki w zakresie EPB (na szczeblu unijnym i krajowym) oraz na temat (ii) innych inwestycji, reform

i działań wspierających zasady i obszary priorytetowe EPB określone w niniejszym pakcie;

- **tabela wyników EPB**, która służy do monitorowania postępów w realizacji celów EPB na szczeblu krajowym i unijnym poprzez połączenie wskaźników i analiz jakościowych związanych z priorytetami EPB. Tabela wyników EPB powinna być regularnie aktualizowana;
- **regularne dialogi merytoryczne między państwami członkowskimi a Komisją** – zarówno dwustronne, jak i wielostronne – mające na celu wspieranie wdrażania programu polityki w zakresie EPB, w szczególności poprzez wymianę najlepszych praktyk i ćwiczenia w zakresie wzajemnego uczenia się, odbywają się w ramach Forum EPB na rzecz Transformacji. Komisja zapewni dalsze wsparcie za pośrednictwem narzędzia wspierania polityki oraz Instrumentu Wsparcia Technicznego (TSI);
- b) wspólne porozumienie Komisji i państw członkowskich w sprawie wspólnego programu polityki w zakresie EPB, oparte na tabeli wyników EPB i strategicznym doradztwie udzielanym przez Komitet Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji (ERAC) oraz po odpowiednim zaangażowaniu zainteresowanych stron. Forum EPB na rzecz Transformacji przygotowuje projekt programu polityki w zakresie EPB;
- c) po osiągnięciu porozumienia w sprawie programu polityki w zakresie EPB państwa członkowskie i Komisja dzielą się informacjami na temat swojej polityki i programów, które przyczyniają się do realizacji programu polityki w zakresie EPB, a w szerszym ujęciu – do realizacji zasad i priorytetów określonych w niniejszym pakcie. Informacje te obejmują informacje na temat realizacji bieżących polityk i programów oraz planowania przyszłych polityk i programów i są udostępniane za pośrednictwem platformy internetowej poświęconej polityce EPB;
- d) Komisja dokonuje przeglądu wdrażania programu polityki w zakresie EPB na szczeblu krajowym i publikuje roczne sprawozdanie na temat stanu wdrażania EPB, w tym indywidualne sprawozdania na temat postępów każdego państwa członkowskiego. Będzie to stanowiło podstawę do prowadzenia regularnego dialogu merytorycznego między państwami członkowskimi a Komisją.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*